

KRAKAU, GOED OP WEG

KOFFIEHUISCULTUUR

Aan de Habsburgers ontleenden de Krakauers hun koffiecultuur: van Noworolski, een café in Weense stijl, tot Pożegnanie z Afryką ('Out of Africa') vind je in Krakau een overvloed aan originele cafés en koffiehuisen. Loop via de entree van de Lakenhal naar het terras van Café Szał en geniet van het panoramisch uitzicht!

CREATIEF POTENTIEEL

Modefoto's uit de jaren vijftig van de vorige eeuw, graffiti, hoogglans en afbladderend stucwerk – Krakau is een stad van contrasten. Geen wonder dat de kunstscene bloeit! Dagelijks zijn er vernissages, concerten en happenings – informeer bij het toeristenbureau (► kader blz. 107).

SPEEL HET LIED VAN DE DOOD VOOR ME

Klim via meer dan tweehonderd treden naar de torenkamer van de trompetspeler, die elk heel uur de 'Hejnał' blaast. Het abrupte einde van de melodie herinnert aan de torenblazer die in het jaar 1241 zijn landgenoten waarschuwde voor de aanstormende Tataren, en plotseling werd geveld door een pijl van de vijand.

BOOTTOCHT OP DE WISŁA

Maak eens een tochtje met de watertram over de Wisła. De aanlegsteiger vind je aan de voet de Wawel. In westelijke richting vaar je naar het benedictijnenklooster van Tyniec, oostwaarts naar winkelcentrum Galeria Kazimierz.

KAZIMIERZ ZELF ONTDEKKEN

Dwaal door de straatjes van de voormalige Joodse wijk, ontdek culturele centra, cafés en winkeltjes rondom de Ulica Szeroka en de Plac Nowy. Van de Joodse godshuizen zijn de Oude Synagoge en de Tempelsynagoge het mooist. Voor de avond beveel ik een concert met klezmer en Galicische muziek aan – en de cultbar Alchemia: 'hel' en 'vagevuur' zijn de verleidelijke namen van de belangrijkste zalen.

JAZZ IN KELDERCAFÉS

In de kelderlabyrinth onder de huizen van de Oude Stad wordt geswingd op muziek van zowel freestylers als traditionele jazzmuzikanten. Niet zelden wordt ook blues ten gehore gebracht, nu eens met zachte stem en dan weer heel klaaglijk. Maak het je gemakkelijk op een fluwelen sofa of een gladder, blank gepolijste bank.

ALLEDAAGS KRAKAU

In de fonkelende winkelcentra is het een levendige bedoening, maar wie de lokale sfeer wil opsnuiven gaat naar de markt in Kleparz. Hier koop je kakelverse groenten, paddenstoelen en geurige aardbeien, Krakauer (worst) in natuurdarm, met dille ingemaakte augurken, kruiden en nog veel meer ...

ONDERAARDESE ONTDEKKINGEN

Wie weleens een kerk van zout wil zien of onderaardse gangenstelsels gewoon spannend vindt, zou een bezoek moeten brengen aan de zoutmijn in Wieliczka. Kleed je wel warm aan: zelfs in hartje zomer komen de temperaturen in de tunnels niet boven de 14°C uit.

GOED GELAND?

Op de volgende twee bladzijden lees je over de geschiedenis en de indeling van de stad en hoe de mensen er leven.

DE AUTEUR

Onderweg naar het oosten ben ik blijven hangen in Krakau en raakte ik gefascineerd door deze stad van schone schijn, de kelderbars en de mengeling van klezmer en kerkklokken.

KRAKAU IN CIJFERS

1/2

KRAKAU LIGT HALVERWEGE
WENEN EN WARSCHAU.

2

NOBELPRIJS-
WINNAARS VOOR
DE LITERATUUR
KOMEN UIT
KRAKAU.

4

ZŁOTY STAAN ONGEVEER
GELIJK AAN EEN EURO.

85

% VAN DE BEVOLKING BESCHOUWT ZICH ALS
GELOVIG KATHOLIEK, MAAR SLECHTS CIRCA 35%
GAAT 'S ZONDAGS NAAR DE MIS.

7

GERESTAUREERDE
SYNAGOGEN
TELT KAZIMIERZ.

12

TON ZWAAR IS DE KLOK VAN DE
SIGISMUNTTOREN, JE HOORT ZIJN
GELUID OP 25 KM AFSTAND.

68.482

JODEN WOONDEN IN 1939 IN KRAKAU -
NU ZIJN DAT ER NOG CIRCA 200.

35

KONINGEN ZIJN ER IN
DE WAWELKATHEDRAAL
GEKROOND.

13

THEATERS EN EEN OPERAHUIS
TELT DE STAD.

327

KM² IS DE OPPERVLAKTE VAN DE STAD,
NOG NIET EENS DE HELFT VAN BERLIJN.

30

MUSEA ZIJN ER - EN DAT
WORDEN ER ELK JAAR MEER.

120

KERKEN EN KLOOSTERS
ZIJN ER IN KRAKAU.

200

BIJ 200 M MEET DE RYNEK
GŁÓWNY, WAARMEE HET EEN VAN
DE GROOTSTE MIDDELEEUWSE PLEINEN
VAN EUROPA IS.

200

KELDERCAFÉS
WACHTEN OP
KLANDIZIE!

170.000

STUDENTEN TELS KRAKAU.

239

TREDEN VOEREN NAAR DE TOP VAN DE
TOREN VAN DE MARIAKERK.

EEN VAN DE OUDSTE UNIVERSITEITEN - HET COLLEGIUM MAIUS

Het universiteitsgebouw van Krakau, het Collegium Maius, ademt de sfeer van een klooster en verplaatst je terug naar de middeleeuwen. Je loopt door donkere zalen en komt erachter dat in Krakau de eerste Europese leerstoel astronomie werd opgericht. Hier studeerde Nicolaas Copernicus, de trots van de universiteit.

In het jaar 1400 voerde de Jagiellonische koning Władysław II de laatste wil van zijn vrouw uit en verhef de 36 jaar eerder opgerichte hogeschool tot een volledig erkende universiteit.

Koningin Hedwig (1373-1399) bezorgde de hogeschool van Krakau een theologische faculteit en had in haar testament een schenking voor de school opgenomen. Daarmee legde ze de basis voor de latere bloeitijd van de universiteit

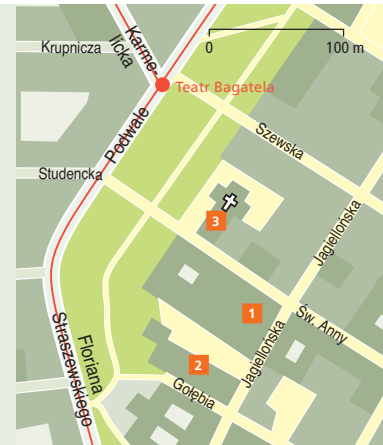

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Universiteitsmuseum Collegium Maius

(Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius) **1**: Ul. Jagiellońska 15, maius.uj.edu.pl, de binnenplaats is dag. 9-16.30 vrij toegankelijk, bezichtiging universiteitsgebouw ma. 10-16, di.-vr. 13.30-16, za. 10-15 uur, toegang tot een halfuur voor sluiting, €4.

Collegium Novum **2**: Ul. Gołębia 24. **Annakerk** (Kościół św. Anny) **3**: Ul. św. Anny 11, kolegiata-anna.pl, dag. 9-12, 16-19 uur.

Uitneembare kaart C 4/5 | Tram 1, 6, 8, 13, 18, 20, 69, Plac Wszystkich Świętych

Het hart van de universiteit wordt gevormd door het **Collegium Maius** **1**, dat tegenwoordig eigenlijk alleen nog voor representatieve doeleinden wordt gebruikt. Hier worden de semesters feestelijk geopend en afgesloten en wetenschappelijke titels verleend. De vijftien faculteiten van de universiteit, met in totaal zo'n zestigduizend studenten, liggen over de hele stad verspreid.

GROOT COLLEGE

Via een donker portaal betreed je het Collegium Maius en dan ben je op de **binnenplaats**, omzoomd met gotische arcaden en hoge, rode bakstenen muren met in het midden een fontein. Het is niet toevallig dat het gebouw aan een klooster doet denken: in de middeleeuwen waren het vooral monniken en nonnen die er studeerden.

De vertrekken die tijdens de rondleiding kunnen worden bezichtigd, doen zo ouderwets aan dat je zo zou geloven dat de legendarische dr. Faustus hier gestudeerd heeft. Je komt door de **bibliotheek** (*libraria*) en de met vele portretten opgeluisterde **eetzaal** (*stuba communis*), en je mag de universiteitsrijdommen en de oude rectorenscepters bekijken. Ook een kijkje in de **aula** met het gesneden gestoelte maakt indruk.

Natuurlijk kun je niet om Nicolaas Copernicus (1473-1543) heen, die op zijn 18e naar Krakau kwam om er wiskunde en astronomie te stude-

CAFÉ

Ook op de universiteit kun je afdalen in de kelder. Gewitte bakstenen muren en de witte stenen vloer laten het café van Collegium Maius er licht en vriendelijk uitzien.

HET MUSEUMLANDSCHAP VAN KRAKAU

Krakau heeft tal van musea te bieden, die tot de beste van Polen behoren. Niet alleen de museumgebouwen zijn indrukwekkend, maar vaak ook de multimediale presentatie.

Poolse schilder- en beeldhouwkunst van de 19e eeuw beleef je in de **Lakenhal** (► blz. 19), moderne schilderkunst in het hoofdegebouw van het **Nationaal Museum** (► blz. 45) en in het **Museum voor hedendaagse kunst** (► blz. 64). Wil je de 'gouden eeuw' van de stad

ontdekken, dan is een bezoek aan de **Wawel** (► blz. 31) onvermijdelijk: je bevindt je hier te midden van ongeveer 600 jaar Poolse geschiedenis. Wat je zeker niet moet overslaan is de **Rynek**, met het **Historisch Museum** over de geschiedenis van de stad en het **Museum Rynek Ondergronds** (► blz. 20). In de musea van **Kazimierz** (► blz. 57) en **Podgórze** (► blz. 62) word je geconfronteerd met het dagelijks leven in de Tweede Wereldoorlog tijdens de Duitse bezetting, en met de verloren gegane Joodse cultuur in Polen.

EEN PAAR TIPS

Een **combiticket** voor alle filialen van het Nationaal Museum kun je bij elke vestiging krijgen (mnk.pl). Voor het Historisch Museum en zijn filialen kun je bij het **Visitors Center** in het eerstgenoemde museum (Rynek Główny 39, muzeumkrakowa.pl, dag. 10-18 uur) aparte kaartjes kopen. De entreprijzen van €3-9 zijn relatief laag. Kinderen onder de 12 jaar, senioren, gezinnen en groepen profiteren vaak van aantrekkelijke kortingen. Met de **toeristenkaart** (► blz. 111) heb je vrij toegang tot een groot aantal musea. Verder kiest elk museum jaarlijks één dag in de week waarop iedereen gratis toegang heeft. Op de website van het betreffende museum staat welke dag dat is. Veel musea zijn op maandag of dinsdag gesloten; ook op feestdagen zijn de musea dicht. **Let op:** bij de meeste musea word je 30, 40 of soms zelfs 60 minuten voor sluitingstijd niet meer toegelaten.

De musea van Krakau behoren tot de beste van Polen

CITY OF LITERATURE

Krakau werd in 2013 door de UNESCO tot Literatuurstad uitgeroepen, een eer die inmiddels ruim vijftig steden te beurt viel (waaronder Utrecht en Leeuwarden). Tijdens een wandeling door Krakau kun je veel literaire 'sporen' ontdekken en interessante cafés leren kennen waar jonge literaire talenten elkaar ontmoeten.

LEKKER BLADEREN

Lokator 📖 F 9

Eén boekenkast in deze boekhandel is gereserveerd voor Engelstalige boeken. Je kunt ook fantasierijk geïllustreerde kinderboeken bekijken, desgewenst onder het genot van een kop koffie.

Ul. Mostowa 1, lokatormedia.pl, dag. 10-20 uur

ONDER ARTISTIEKE LEIDING VAN ...

Café Szafé 📖 C 6

Het door twee kunstenaars gerunde Szafé trekt een zelfde publiek als in het naburige literaire café **Massolit** (► blz. 97), namelijk intellectuelen uit Krakau en expats. Ze mogen hier graag een sterke kop koffie bestellen of een warme chocolademelk als het echt koud is. Achterin kun je foto's en films bekijken. Soms wordt er ook een concert gegeven.

Ul. Felicjanek 10, op Facebook, ma.-vr. 9-1, za.-zo. 10-1 uur

LEUKE SFEER

Cytat 📖 kaart 6, F 7

Hier zou je wel de hele dag willen blijven zitten om koffie te drinken en het ene na het andere interessante boek te ontdekken. Cytat trekt een overwegend jong publiek.

Ul. Miodowa 23, cytatcafe.pl, zo.-do. 8-22, vr.-za. 8-23 uur

JOODS ERFGOED

Café Cheder 📖 kaart 6, F 8

Dit café is in Kazimierz echt op zijn plek. Bestel een Israëlsche koffie en neem een kijkje bij de boekenkasten (ook Engelse titels, zag ik). De lezingen, films en con-

Bij café Cytat is het aangenaam toeven

certen hebben vrijwel altijd iets met het Joodse erfgoed te maken.

Ul. Józefa 36, jewishfestival.pl/en/cheder, dag. 10-22 uur

OUD MOET WIJKEN VOOR JONG

Empik 📖 kaart 2, D 5

In de 16e en vroege 17e eeuw was Krakau het centrum van de Poolse handel in boeken. In 1610 opende aan het marktplein boekhandel Matras zijn deuren – de eerste op het Europese continent! In 2017 werd de winkel aan de Empik-keten verkocht.

Rynek Główny 23, empik.com, dag. 10-20 uur

OVERWEGEND REISBOEKEN

Bo-no-bo 📖 kaart 2, E 5

Achter in de reisboekhandel van Anna en Veronika vind je een gezellig café. Informeer naar komende lezingen en concerten!

Mały Rynek 4, bo-no-bo.pl, ma.-vr. 12-23, za. 15-23, zo. 15-22 uur